

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ В ПГ „Д-р Стамен Григоров“ гр. София

Този кодекс е създаден с цел да формулира общи, валидни за всички участници в училищната общност (УО) доброволно поети морални ангажименти, за да бъде училището по – добро място за живот и учене.

Кодексът е създаден на основание чл. 175, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), при спазване на реда и условията за приемането му, съгласно ЗПУО и правилника за дейността на училището.

Етичният кодекс на УО представя стандартите за етично поведение на участниците в образователния процес (учители, ученици, родители) и регламентира етичните правила и норми на поведение между тях.

РАЗДЕЛ I

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящият кодекс определя етичните правила за поведение на учениците, учителите и родителите в ПГ „Д-р Стамен Григоров“ и има за цел да утвърди организационна култура за издигане доброто име на образователната институция, както и да поддържа високо обществено доверие към нея.

Чл. 2. (1). Дейността на УО в ПГ „Д-р Стамен Григоров“ се осъществява при спазване на принципите за законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, прозрачност, отговорност и отчетност.

(2). Всички участници в образователния процес са длъжни да спазват действащото в Република България законодателство и да съдействат за провеждането на държавната политика в образованието, основаваща се на принципите на правовата държава.

(3). Основните участници в УО (ученици, учители и родители) в ПГ „Д-р Стамен Григоров“ следват поведение, което не накърнява престижа на учебното заведение.

Чл. 3. Работещите с ученици педагогически специалисти изпълняват своите функции като се ръководят от основните човешки ценности и принципи:

- (1). Юношеството е изключително важен период от живота на човека.
- (2). Семейството е най – естествената среда за развитие на детето.
- (3). Всеки ученик притежава неповторима уникалност и стойност.

Чл. 4. На всеки ученик е гарантирано правото на:

- свобода на изразяване на мнение
- свобода на мисълта, съвестта и религията
- формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно

Чл. 5. Всеки ученик има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл. 6. Във всички случаи следва да се защитава по най – добър начин интересите на ученика.

Чл. 7. За всеки ученик, попаднал в риск, възниква спешна необходимост от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл. 8. Учениците с изяви дарби да се ползват от мерките за специална закрила

РАЗДЕЛ II

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ УЧЕНИКА

Чл. 9. Да се разбира и уважава уникалността на всеки ученик.

Чл. 10. Да се създава здравословна и безопасна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на ученика.

Чл. 11. Да се работи винаги в най – добрия интерес на ученика.

Чл. 12. Да се осигуряват на учениците с увреждания равни възможности

Чл. 13. Да не се участва в практики, които не зачитат достойнството на ученика или са опасни и вредни за физическото и емоционално здраве и развитие.

Чл. 14. Да не се участва в практики, които дискриминират по някакъв начин учениците на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, и други както и на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл. 15. Да се прилагат законите и процедурите, защитаващи ученика от насилие.

Чл. 16. Когато постъпи информация за действия или ситуации, които заплашват здравето или сигурността на ученика, незабавно се информират органите за закрила на детето.

РАЗДЕЛ III

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл. 17. Зачитане на достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

Чл. 18. Зачитане на правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с ученика.

Чл. 19. Информиране на родителите за изследователските проекти, включващи техните деца. Не се позволява и не се допуска участие в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл. 20. Да не се използват служебните взаимоотношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не се влиза в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността при работата с ученика.

Чл. 21. Осигуряване на конфиденциалност на информацията и зачитане на правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа.

РАЗДЕЛ IV

МОРАЛНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧИТЕЛИТЕ

Чл. 22. В своите колегиални взаимоотношения педагогическите специалисти задължително трябва да се ръководят от принципите на лоялност, взаимно уважение, сътрудничество и йерархична подчиненост.

Чл. 23. Педагогическите специалисти нямат право да уронват доброто име или да поставят под съмнение професионализма на колегите си освен чрез предвидените в закона и правилника за дейността на училището механизми.

Чл. 24. Педагогическите специалисти изпълняват задълженията си безпристрастно и непредубедено, създавайки условия на принципност и

равнопоставеност. В дейността си строго се придържат към нормите, установени в Етичния кодекс за работа с ученици.

Чл. 25. Педагогическите специалисти в ПГ „Д-р Стамен Григоров“ са длъжни да опазват данните и личната информация на учениците и родителите, необходими им по повод изпълнение на служебните им задължения и при спазване на Закона за защита на личните данни.

Чл. 26. Педагогическите специалисти участват активно в процеса на подобряване качеството на работа в институцията като се отнасят внимателно и открито с необходимото уважение и отзивчивост.

Чл. 27. Педагогическите специалисти отговарят на поставените им въпроси и изпълняват поставените им задачи съгласно длъжностната си характеристика, като при необходимост пренасочват проблема към съответното компетентно лице.

Чл. 28. Педагогическите специалисти следват поведение, което не накърнява престижа на учебното заведение, както по време на учебния процес, така и в свободното им извънучилищно време.

Чл. 29. Педагогическите специалисти не използват електронни средства за комуникация, както и интернет – социални мрежи и електронна поща, за оклеветяване, заплашване и злепоставяне на участниците в образователния процес.

Чл. 30. Когато противоречията на колеги не могат да бъдат разрешени от самите тях, те търсят съдействието на комисията по етика и на училищното ръководство.

РАЗДЕЛ V

МОРАЛНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 31. Ученикът се отнася любезно, възпитано и с уважение към всеки в училищната институция (ПГ „Д-р Стамен Григоров“), зачитайки правата и достойнството на личността и не допуска каквито и да е прояви на дискриминация.

Чл. 32. Ученикът спазва заложените в Правилника за дейността на училището права и задължения, в това число не използва мобилни телефони по време на час, не използва интернет без позволение на учителя.

Чл. 33. Ученикът следва поведение, което не накърнява престижа на учебното заведение, както по време на учебния процес, така и в свободното си извънучилищно време.

(1) Не злослови, не разпространява доверена му информация, не създава конфликтни ситуации.

(2) Не използва електронни средства за комуникация, както и интернет – социални мрежи и електронна поща, за оклеветяване, заплашване, разпространение на лична информация. В това число няма право да изпраща/публикува съобщения: за сплашване, с неприятно и грубо съдържание, файлове с неприятно съдържание – снимки и клипове; да краде самоличност като се представя за жертва в Интернет и/или да краде акаунт.

(3) При създали се конфликтни ситуации търси незабавно съдействието на педагогическия екип, училищното ръководство и родители.

Чл. 34. В училищната институция ученикът се явява в подходящ външен вид, като се стреми да изглежда по начин, съответстващ на средата. Съобразява се с образователния характер на институцията, която сам е избрал.

Чл. 35. Ученикът е длъжен да опазва училищното имущество и да спазва изискванията за безопасност на институцията.

Раздел VI

МОРАЛНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС

Чл. 36. Общуването между участниците в образователния процес се основава на сътрудничество и ефективна комуникация.

Чл. 37. Всички участници в образователния процес са длъжни да се придържат към поведение, което не провокира конфликтни ситуации, а при възникването им, да се стремят към безболезнено разрешаване, като контролират емоциите и реакциите си, независимо от обстоятелствата и държанието на външните лица.

Чл. 38. Недопустимо е отправянето на обиди между участниците в образователния процес, както и дискриминационни прояви и насилие в отношенията помежду им.

Чл. 39. Не се допуска злепоставяне, оклеветяване и заплашване между участниците в образователния процес чрез използване на електронни средства за комуникация, както и интернет – социални мрежи и електронна поща.

Чл. 40. Ученици и родители дължат уважение към педагогическите специалисти и непедagogическия персонал.

Раздел VII

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ ОБЩИНА, РУО И МОН

Чл. 39. Педагогическите специалисти извършват своята дейност на най-високо ниво на компетентност в съответствие с професионалните критерии и

поемат за решаване само такива задачи, за които са придобили необходимата квалификация.

Чл. 40. Педагогическите специалисти извършват административното обслужване законосъобразно, своевременно, точно, добросъвестно и безпристрастно.

Чл. 41. Педагогическите специалисти отговарят на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълняват. При необходимост пренасочват въпросите към съответната оторизирана институция.

Раздел VIII ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 42. Педагогическите специалисти в ПГ „Д-р Стамен Григоров“ проявяват висок професионализъм, безпристрастност и активност при провеждането на държавната политиката на Министерството на образованието и науката.

Чл. 43. Педагогическите специалисти следва да противодействат на неправомерни действия, които биха уронили престижа и доброто име на гимназията.

Чл. 44. Работещият в ПГ „Д-р Стамен Григоров“ не допуска да бъде поставен във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да иска и да приема подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните му задължения, на неговите решения или да нарушат професионалния му подход по определени въпроси.

Чл. 45. При изпълнение на служебните си задължения педагогическите специалисти в училището опазват повереното им държавно имущество с грижата на добър стопанин и не допускат използването му за лични цели.

Чл. 46. Документите и данните в училището могат да се използват от педагогическите специалисти само за изпълнение на служебните им задължения при спазване на правилата за защита на служебната информация.

Чл. 47. Педагогическите специалисти не трябва да изразяват лично мнение или да извършват действия по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на институцията, в която работят.

Раздел IX КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 48. Конфликт на интереси възниква тогава, когато служителят има личен интерес и той му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебните задължения.

(1) Педагогическите специалисти не могат да извършват платени образователни услуги на ученици, които се обучават или ще полагат изпит в училището, в което преподават.

(2) Педагогическите специалисти не могат да използват служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване, давайки платени уроци по принуда.

(3) Педагогическите специалисти трябва да избягват всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт те са длъжни да информират веднага ръководителите си.

(4) Педагогическите специалисти не трябва да допускат възможност друг служител да ги поставя в реален или предполагаем конфликт на интереси.

(5) В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя им педагогическите специалисти могат да се оттеглят от служебните си задължения, които са причина за възникването на конфликта.

Раздел X КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 49. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към училищната общност се създава Комисия по етика.

(2) Членовете се избират от Педагогическия съвет за срок от три години.

(3) Комисията се избира в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс от Педагогическия съвет или заедно с утвърждаване на Кодекса.

Чл. 50.(1) Комисията по етика:

- разглежда сигнали, свързани със спазването на този кодекс;
- дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.

(2) Комисията по етика упражнява действие в съответствие с вътрешните правила за работа на етичната комисия.

Чл. 51. Всеки заинтересован член на училищната общност има право да внесе сигнал в Комисията по етика.

Чл. 52.(1) Комисията по етика разглежда постъпилите сигнали и изготвя доклад до директора след изясняване на случая, но не по късно от 30 дни след постъпване на сигнала.

(2) При установено неспазване на Етичния кодекс Комисията предлага на директора налагане на санкция.

Чл. 53. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред Педагогическия съвет на училището.

Чл. 54. При неспазване на нормите на поведение в Етичния кодекс, учениците и педагогическите специалисти носят дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда, Правилника за вътрешния трудов ред и Правилника за дейността на училището.

Раздел XI
ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА
ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, УСТАНОВЯВАНЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА
НАРУШЕНИЯТА И ЗА ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩИ МЕРКИ
ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС

1. Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагането на Етичния кодекс за поведението на учителите, служителите и работниците в училищната общност. Под „нарушения на Етичния кодекс“ по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви в тяхното поведение:

- действия и/или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към училището;
- грубо отношение към участниците в образователния процес, проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и други причини;
- прояви на накърняване на авторитета на участниците в образователния процес и на престижа на учебното заведение, допуснати в и извън училището;
- прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и накърняване на интересите на други лица.

Наблюдението и докладването на посочените в т. 1 нарушения да се извършват по две направления:

- вътрешно докладване – от педагогическите специалисти и учениците;
- външно докладване – от родители и настойници.

2. Сигналите за нарушенията се приемат в училището и се регистрират в дневник за входяща/изходяща кореспонденция.

3. Регистрираните сигнали се разглеждат от Комисията по етика в училището, избрана от ПС и назначена със заповед на директора.

4. Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията на нейно заседание, за което се води протокол.

5. Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.

6. Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и обикновено мнозинство 50% + 1.

7. Председателят свиква първо заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в срок от десет работни дни.

8. При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и се провежда разговор със свидетели на нарушението.

9. При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова в срок от десет работни дни.

10. За предприетите мерки и наложени наказания председателят на Комисията по етика уведомява лицето, подало сигнала.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 55. Етичният кодекс е насочен към всички участници в образователния процес, които трябва да се запознаят с текста му, публикуван на достъпно място.

Чл. 56. Педагогическите специалисти в ПГ „Д-р Стамен Григоров“ се запознават с Кодекса срещу подпис при първоначално встъпване в длъжност. Непосредственият ръководител е длъжен да запознае лицето с разпоредбите на този кодекс.

Чл. 57. Настоящият Етичен кодекс влиза в сила от момента на приемането му от Педагогическия съвет, Ученическият съвет и утвърждаването му от директора на учебното заведение.

Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване.